

НАВЧАННЯ ДІТЕЙ

МОРАЛЬНИЙ, ДУХОВНИЙ І ЦІЛІСНИЙ ПІДХІД
ДО РОЗВИТКУ ОСВІТИ

АНН АЛЬ-МОСЛІМАНІ

НАВЧАННЯ ДІТЕЙ

*моральний, духовний і цілісний підхід
до розвитку освіти*

Анн Аль-Мослімані

*Книга надрукована за підтримки
Асоціації освітнього розвитку*

*Центр ісламознавчих досліджень
Національного університету
«Острозька академія»*

Міжнародний Інститут Ісламської Думки

Острог — 2020

Teaching Children:
A Moral, Spiritual, and Holistic Approach to Educational Development
Ann El-Moslimany

Навчання дітей:
моральний, духовний і цілісний підхід до розвитку освіти
Анн Аль-Мослімані

© Міжнародний Інститут Ісламської Думки, 2020

The International Institute of Islamic Thought (IIIT)
P.O. Box 669
Herndon, VA 20172, USA
www.iiit.org

IIIT London Office
P.O. Box 126
Richmond, Surrey
TW9 2UD, UK
www.iiituk.com

ISBN:

Переклад: Віталій Щепанський
Редакція: Михайло Якубович
Обкладинка: Шіраз Хан
Верстка: Гасан Гасанов

ПЕРЕДМОВА

Існуюча система освіти установилась близько сто років тому й давно потребує «перезавантаження», і в той же час потрібно заново зв'язати її з навчальними методиками й принципами минулого, забутими во ім'я прогресу й сучасності. Сьогодні ми маємо лише певну кількість учнів, які переходять з одного класу в інший, «заковтують» конвєсер непов'язаних фактів, використовуючи нудні книги й методи, щоб потім видати це на безкінечних екзаменах, результуючі оцінки яких далі використовуються для оцінки інтелектуальних здібностей і рівня володіння предметом. На жаль, більшість так званих мусульманських релігійних шкіл світу перейняли цю нудну, стресову й бездушну систему, яка ґрунтується на конкуренції. У результаті ми отримуємо «ліній» дітей, але чи дійсно вони здобули вміння думати чи діяти?

Анн Аль-Мослімані, досвідчена вчителька, яка десятиліття присвятила вчителюванню й керує власною мусульманською школою, долучилась до великого хору поважних голосів на Сході та Заході, які пропагують освітню філософію та цілісний підхід, який надає повний духовний смисл тому, чому навчають дітей.

Зрозуміти причину цього означає почати з того, що кожна дитина народжена з духовною, моральною та інтелектуальною метою, роль якої полягає не в простому прагненні добре здати екзамени, а в пізнанні Божественного, власної природи та місця у Всесвіті, і, зрештою, перенести це в добрі дії, які принесуть користь людству. Тому розвиток й еволюція життєздатної системи освіти можливий лише з урахуванням цієї точки зору.

Даючи дітям моральне розуміння Всесвіту разом з цілісним світоглядом, зв'язком зі всім створеним, знанням про громадянську відповідальність за перетворення світу в краще місце й здатністю співіснувати й працювати спільно з іншими, як

стверджує автор, ми забезпечуємо ріст й прогрес кожної дитини та більшу реалізацію її потенціалу.

Автор пояснює те, що відхід від конкуренції, оцінювання, винагород і покарань дітей (безжалісної системи, яка зменшує впевненість і креативність дитини й ефективність якої мала або не доведена) буде мати успіх. І більше того, скам'янілі факти повинні зникнути з книжок і бути зв'язані з реальним життям, різними ситуаціями та діями, щоб показати їхній ширший багатогранний контекст, використовуючи тематичний підхід, надаючи дітям більш повніше розуміння ключових проблем (або абстрактних), таким чином забезпечуючи розвиток їхнього розуміння на життєвоважливих емоційному й соціальному рівнях.

Робота також закликає використовувати останні інноваційні інструменти й технології, щоб здійснювати навчання на духовному рівні. Потрібно перетворити існуючий навчальний простір (клас і школу) в динамічний і навчальний простір, де учитель не є «бригадиром», а мудрим прикладом для наслідування, який здатний виховати найкраще в дітях.

І, зрештою, в мусульманських школах, Бог повинен завжди бути в серці того, що вивчається, потрібно використовувати не механічний жорсткий підхід, як у сучасній системі, а підхід, який випромінює любов і шану до Аллага, Його Пророка, одкровень для людства й Корану, і який навчає дітей бачити Його роботу в усіх речах. Поєднуючи дітей з різною вірою й навчаючи дітей поважати інших, а також права всіх людей, діти повинні засвоїти не двояку систему дійсності, а багаторелігійну й мультикультурну точку зору, яка дозволяє інтегруватись в широке суспільство, зберігаючи власну ідентичність.

Ця робота публікується в поєднанні з сучасним акцентом Міжнародного інституту ісламської думки на удосконаленні освіти в мусульманському суспільстві, де особливе значення надається інтелектуальному розвитку, й надає перевагу знанню про те, як покращити людство, а не пасивному засвоєнню інформації. Те, що дійсно має значення, - це повернення до духовності, високоморальності й життєвої сили й системи, яка

не сконцентрована на матеріальному удосконаленні як меті всього, що вивчається й вважається корисним.

Надіємось, що дана брошура покращить обізнаність з питання, яке обговорюється, і збагатить читачів.

З часу заснування в 1981 році, Міжнародний інститут ісламської думки функціонує як головний центр, який працює задля посилення серйозних наукових зусиль. У цій сфері протягом десятиліть він здійснив численні програми досліджень, провів багато семінарів і конференцій, а також опублікував наукові роботи в сфері суспільних наук і теології, кількість який на даний момент перевищує сімсот арабською та англійською мовами, багато з них були перекладені іншими мовами.

Ми хочемо подякувати всім, хто прямо чи опосередковано причетний до створення цієї книги, особливо Сюзанну Дуглас, Анн Ріддінг та Емілі Сміт за їхню редакторську роботу. Нехай Бог винагородить їх за всіх їхні зусилля.

ХІШАМ АЛЬТАЛІБ

Удосконалення освіти в мусульманському суспільстві
Січень, 2018

Мусульманські батьки з ентузіазмом вітали збільшення доступності повноцінних ісламських шкіл в країнах, де мусульмани є меншістю. Салах – частина дня, діти вивчають арабську й Коран, зазвичай класи малі з відчуттям приналежності у персоналу й школярів, яка нагадує сімейну атмосферу; і плутанина через різноманітні популярні культурні та моральні проблеми нівелюється.

Однак, у нас все ще багато роботи. Нам потрібно глибоко осмислити застосування наших ісламських принципів, не тільки чому ми вчимо, а також як ми вчимо. Щоб оновити парадигму ісламської освітньої філософії потрібно провести далекоглядний детальний аналіз: іджтіхад (незалежне рішення). Це означає переосмислити існуючий статус-кво, традиції зі скепсисом і дослідити історію того, чому та як встановилась домінуюча методологія, звична для більшості різноманітних шкіл.

Загалом, ми маємо право викладати за нашою особистою методологією, але ми не зможемо отримати користь від цього права доки ми чітко не зрозуміємо нашої мети, бачення й цілей. Це потребує прийняття ролі незнайомця; відокремлення себе від освітньої культури, яку ми без зусиль – і можливо бездумно – отримали з оточення; ближче й більш критично розглянути систему освіти, яку ми пропагуємо, і запитати, чи ціль, світогляд, бачення й місія ґрунтується на Ісламі.

Сучасна школа часто ґрунтується на безсумнівних традиціях, просто тому що вони установились як частина нормативної шкільної культури – широко розповсюджені, глибоко укорінені передумови і практики стали тим, що Джером Брунер назвав «народною педагогікою» і Девід Тіак та Ларі Кубан «траматикою шкільного навчання». Надзвичайно важливо критично досліджувати такі припущення. Це нелегко – і навіть

ризиковано – виходити за межі. Тому іноді ми схильні чіплятись за застарілі штампові методології, які були відкинуті тими, хто прагне розробити найкращі практичні моделі, або ж ми вихваляємо звичайне запам'ятовування матеріалу, яке не надихає чи не стимулює до подальшого осмислення, а також є малозначущим для тих, кого ми навчаємо. Деякі батьки та вчителі перш за все опираються на дискредитований та неісламський біхевіоризм. Існують вчителі, які, на відміну від Пророка Мухаммада, не заохочують учнів задавати питання, відносяться до них зневажливо й загалом є поганим прикладом для наслідування. Деякі школи - навіть спеціально оснащені школи – мають невеликі, тісні класи, в яких відсутнє місце для якогось спільного, практичного або експериментального навчання. Усман Бугадж дуже влучно підсумував сучасний стан ісламської освіти:

«Вийшовши за межі знань, мусульмани поступово скотились від виробників знань до споживачів знань. Покинувши авангард історії, вони скотились з їхнього положення творців історії до жертв історії, де вони перебувають і до сьогодні».

До того, як ми зможемо повернути собі статус лідера, навіть за життя нашого покоління, ми повинні проаналізувати системи, які ми вирішили перейняти, і ми повинні вивчити їх з точки зору Ісламу. Я молюсь, щоб виконуючи нашу роль як відповідальних людських створінь, місія яких полягає в тому, щоб робити світ кращим, ми знову залишили потужний моральний, духовний спадок нашим дітям.

Мусульманські вчителі зробили суттєвий прорив за останні роки переважно завдяки зусиллям Карен Кейворс та Ліги ісламських шкіл Америки, CISNA (Council of Islamic Schools in North America – Рада ісламських шкіл в Північній Америці), Надім Мемона та його Проекту освіти ісламських вчителів в Торонто (Razi Education), роботі Абдуллаха Сахіна та Джеремі Хензель-Томаса в Великобританії та багатьох лідерів ісламсь-

ких шкіл. Дай Бог, ми продовжимо систему освіти на основі їхніх робіт.

Моя свідомість еволюціонувала протягом багатьох років, переважно завдяки моїм дітям, починаючи з негативного досвіду відвідування недільної школи та трирічного періоду, коли ми переїхали до Саудівської Аравії та віддали їх у саудівські школи. Під час випробувань саудівською шкільною системою мені вперше прийшла в голову ідея про американську ісламську школу. Я хотіла створити щось для мусульманських дітей відмінне від того, що нам довелося відвідувати.

Через кілька років – коли наші діти не змогли б скористатись цим – ми разом з чотирма іншими новонаверненими мусульманками відкрили Ісламську школу в Сіетлі. Ми планували лише заснувати школу. Ніхто не хотів керувати нею. Я тільки нещодавно захистила свою докторську дисертацію в науковій сфері й була зайнята консультаціями, публікацією статей та викладанням. Але як інші, хто засновував школи, можуть підтвердити, що виняткове значення цього завдання може швидко взяти гору над попереднім усталеним поняттям справи всього життя.

Під час кризи, яка виникла, я з моїм чоловіком втруtilись, щоб забезпечити функціонування школи.

Ми продовжили працювати разом аж до кількох місяців перед його смертю у 2003 році. Я викладала протягом кількох років на всіх рівнях і розвинула свою власну філософію викладання, але я не можу сказати, що протягом цих років я сформулювала особливе розуміння того, якою повинна бути ісламська школа. Однак, зупинивши свій вибір на освіті мусульманських дітей, я знала, що я повинна виявляти таку ж наполегливість, як і в моїх наукових дослідженнях. Протягом моєї подорожі я опиралась значною мірою на роботи тих, хто, не зважаючи на глибоку укоріненість у традиційний Іслам, також мали глибокі зв'язки з Заходом і, таким чином, були здатними розумно застосувати принципи іджтіхаду, а також могли жити як мусульмани в сучасному світі. Роботи цих науковців, як чоловіків, так і жінок, переважно замістили проблеми орієнталістів і повернули значення та ретельний

аналіз питань, які стосуються мусульман та Ісламу. Їхні роботи стали доступними широкій аудиторії як тільки наша невелика школа була заснована — і вони були доступні англійською. Сьогодні, на щастя, у нас є цілі бібліотеки матеріалів, які змушують задуматись, пов'язують Іслам з життям — і освітою — у світі, де ми живемо. Джон Еспосіто та Джон Вол обговорювали зростаюче значення цих мусульманських інтелектуалів в їхній книзі «Творці сучасного Ісламу», описуючи їх як активістів, які створили трансформаційні програми політичної та соціальної реформи, яка виходить далеко за межі встановлених традицій.

Мене вразили слова з пізньої роботи Ісмаїла аль-Фарукі, де він вперше виклав сенс і план проекту ісламізації знань у 1982 році. Його обговорення головних принципів ісламської методології надихнули мене на те, щоб визначити як таухід (єдність Бога) і єдність творіння, людства, істини й дії та пов'язаних принципів, які витікають звідси, можна застосувати до того, як ми викладаємо.

Думаючий мусульманин вважає ці принципи фундаментальними для ісламської філософії, але викладання на цьому підґрунті буде потребувати постійної молитви, самоаналізу, дослідження та обговорення. Як ми, як учителі, можемо гарантувати те, що наші студенти-мусульмани закінчать школу не лише готовими до фінансового успіху, але й повністю зануреними в любов до Всевишнього, розуміння творіння й направлені на виконання їхніх колективних та особистих ролей в житті на Землі? Дай Бог, ця книга допоможе спровокувати обговорення й надихнути інших на виголошення їхніх думок та ідей.

Багато мусульманських педагогів визнають Дауда Таухіді одним з тих, хто найбільше доклав зусиль до реформування ісламської освіти в Північній Америці. Коли він повернувся в Сполучені Штати Америки після навчання в Аль-Азгарі в Єгипті, він почав ближче знайомитись з роботою ісламських шкіл. Він помітив, що ісламська освіта часто лише навчає дітей окремим фактам про Іслам, не навчаючи їх бути мусульманами. Він присвятив залишок свого життя вивченню й про-

пагуванню свого бачення того, як навчити майбутні покоління мислити, активно брати участь у житті мусульман і повністю віддаватись Ісламу. На превеликий жаль, через його передчасну смерть частина його робіт так і не побачили світ.

Абдулла Сахін – інша постать, яка зробила внесок у розвиток ісламської освіти. Сахін почав свою роботу в Великобританії, намагаючись створити ідентичність молодих британських мусульман, використовуючи емпіричну дослідну модель. Результати переконали його, що потрібно відмовитись від переважаючої в Великобританії ісламської освіти, сконцентрованої навколо вчителя й тексту, й рухатись у напрямку більш всеохопної системи, яка веде до того, що він називає критичною вірністю. Відповідно, він заснував програму магістра освіти, щоб навчати релігійних вчителів Ісламу, які будуть застосовувати відкриту, критичну методологію, яка ґрунтується на діалозі й у центрі якої – студент.

Багато інших науковців, які зробили свій внесок у розвиток Ісламу, згадані побіжно, як і роботи немусульманських освітніх лідерів, педагогіка яких ґрунтується на найкращих практиках і ідеї яких збігаються з ісламськими.

Знання будь-якого виду – це подарунок Бога людству й ми повинні прагнути зрозуміти як діти навчаються найкращим чином, де б ми не знайшли це розуміння. Оскільки мусульманські вчені минулого не тільки зберігали знання своєї цивілізації, а також робили все можливе, щоб просякнути його ісламською точкою зору, ми повинні проаналізувати, що сучасна теорія освіти може запропонувати, відкидаючи все, що суперечить ісламських цінностям і систематично перебудовуючи найкраще навколо моделі таухіду.

Розширення нашого вибору

Оскільки іслам процвітає тут на Заході, мусульманські педагоги інколи обирають між двома дуже різними методами викладання. Вони можуть обрати в якості моделі релігійні школи, які називаються медресе в багатьох частинах світу, де акцент робиться на запам'ятовуванні древніх текстів, або вони беруть за зразок конкурентоспроможні переважаючі секулярні школи, які існують не лише на Заході, але й в інших частинах світу. В таких школах іслам є лише одним з предметів, який викладається за такою ж методикою, як і інші предмети в сучасних школах. Часто вони обирають комбінацію двох – пережиток постколоніалізму – з ісламськими предметами, які вивчаються за методикою медресе, і секулярними предметами, які викладаються за методикою, програмою та текстами західної освіти – очевидне рішення зі своїм набором проблем. Ми повинні проаналізувати методи освіти, які здаються такими, що не заохочують роздумувати, критично мислити й бути креативними, і також уникнути переймання міфу про істотну перевагу секулярного навчання. Ми повинні також довго й ретельно розглядати загальноприйнятую практику поєднання двох цих неповноцінних систем в дуалістичну модель, що відокремлює релігію від реального життя.

Існує когорта людей та груп, які бояться втратити зв'язок з минулим і притримуються поглядів ранніх учених. Цей шлях мислення, таклід (імітація), є протилежним до таджіда (оновлення). Таджід ґрунтується на розумінні того, що оскільки Коран був посланий нам на всі часи й для всіх місць, ми повинні постійно прагнути застосувати його принципи до сучасних обставин шляхом іджтіхаду (незалежного прийняття рішень). Якщо ми повинні реформувати освіту, ми точно повинні застосувати іджтіхад. Однак, важливо розуміти тих, хто захищає таклід. Зокрема муфтії Мухаммад Саджаад пише:

«Таклід означає дотримуватись законних поглядів ученого без здобування знань про детальні докази цих поглядів. Невчений вимушений робити це, оскільки він не здатний здобути докази, щоб сформулювати власну точку зору на певну проблему, пов'язану з дін. Цей процес відомий в Ісламі як система іджаза та всі традиціоналісти та правознавці повинні були проходити цей процес, щоб здобути визнання учених Ісламу. Існує кілька шляхів, шляхом яких система гарантує те, що умма має істинних вчених, які ведуть до незвіданого. Ця дивовижна традиція складається з визначення вчителів з тих, хто здобув свої знання й подальшого утвердження їх як компетентних вчителів науки. Таким чином, цим шляхом учений може правдиво стверджувати, що знання, які він дає людям, є частиною ланцюжка передачі, який веде до Посланця Аллага».

Таклід тримає нас у минулому. Оскільки Коран – це слово Бога та може застосовуватись в усі часи й в усіх місцях, нам потрібно уміти застосувати його для вирішення проблем та застосувати відносно неочікуваних культур. Британський вчений Зіаудін Сардар сказав, що таклід «позбавляє зацікавлених, думаючих, цілеспрямованих мусульман можливості мати щирий і ґрунтовний діалог з Кораном, залишаючи безперспективну, закриту систему освіти неперевереною, породжуючи недалеких науковців, які мають мало знань про складність і проблеми сучасного світу».

Загальне уявлення про таухід установилось після того, як «ворота іджтіхаду» були закриті під час перших століть Ісламу, коли вчені погодились, що знайшли відповідь на всі важливі питання. Абдул Хамід Абу Сулайман припустив, що така термінологія є метафорою, яка позначає стагнацію думки, спричинену тим, що політичні лідери втратили свою відданість Ісламу, а це що змусило улемів сховатися у «закутках мечетей». Численні вчені погоджуються з Абу Сулайманом у тому, що іджтіхад не можна розглядати як такий, що можна

застосувати до всіх сфер життя та його обмежили до ритуальних та особистих питань.

Дійсно, щось спричинило закінчення активних, навіть буйних, днів раннього Ісламу, які Сардар описує як час, коли мусульмани були «повністю одержимі знанням: їх пошуком, здобуттям, обговоренням і суперечкам про них, визначенням їх, побудовою установ для їх поширення, писали про них, читали про них, систематизували та поширювали їх». Вадад Каді описав період, коли «всі ринки продавців книжок виникли в усіх міських центрах; вчені мандрували на величезні відстані та витримували справжні труднощі, шукаючи знання; копіяції розглядались практично як форма поклоніння, а літератори вихваляли книжки». Єдулла Казні охарактеризував цей період як істинну культуру навчання, в якій існували універсальне бажання стати освіченим, велика кількість бібліотек і велика кількість мазхабів.

Ця унікальна культура навчання могла припинити своє існування, але кілька характеристик системи освіти продовжили існувати в доколоніальному періоді. Батьки та учні обирали своїх вчителів. Після початкового рівня предмети також можна було обирати. Учні прогресували в своєму темпі, зважаючи на власні інтереси, здібності та прагнення.

З усіх найважливіших змін, які відбулись в ісламському світі в часи колоніалізму, найбільш значущим є вплив на систему освіти, який стимулював запровадження й формування секулярних шкіл, у яких не приділяється увага духовному розвитку. Були призначені чужі предмети та вчителі, зарахування було формальним, ґрунтувалось на віці й не враховувало особистих даних, а перехід на наступні етапи освіти здійснювався за допомогою екзаменів, оцінок через певні проміжки часу, а не з урахуванням рівня володіння матеріалом.

Це привело до виникнення окремого класу еліти. Посилаючись на неопубліковану роботу Абдуллахі Сміта, Сулайман описує цей клас як мусульманський у плані здійснення наших ритуалів, але з західною культурною орієнтацією, яка впливала на їхній спосіб мислення та стиль життя. Він підкреслив,

що члени цієї еліти, яка є меншістю, до сьогоднішнього дня утримують владні позиції.

Однак, не лише діти еліти навчались у таких школах, освітній процес також відбирав службовців з відповідними результатами. Місцеві лідери, які прагнули модернізації – Шах в Ірані, Мохаммед Алі в Єгипті та Ататюрк у Туреччині – з ентузіазмом сприйняли нову методику викладання, вважаючи її найкращим методом навчання. Аль-Фарукі писав про тих, хто з ентузіазмом сприйняв її та її філософські припущення:

«Вони погано усвідомлювали, що чужі гуманітарні, соціальні науки, а також і природничі науки були часточками інтегрального бачення дійсності... чужої до Ісламу. Вони погано знали важливі й до того ж необхідні зв'язки, які поєднували методики цих дисциплін, їхні поняття істини та знання, з системою цінностей чужого світу».

Вільям Бойд, історик з західною освітою, щиро вважає це дивним, коли неєвропейці можуть прийняти західну освіту як «постійний та універсальний припис».

Коли ера колоніалізму формально завершилась, освіта в усьому світі радикально та очевидно безповоротно змінилась. Секулярне, гуманістичне бачення тепер переважали в державних школах та систему загальної освіти, а релігійні школи готували лише улама. Діти еліти продовжують навчатись у ексклюзивних, приватних іноземних школах – або так званих міжнародних школах – де їх навчають матеріалістичному підходу до способів мислення. Фактично, мусульмани сьогодні мають окремі предмети з релігії, де їх навчають ритуалів Ісламу, але іншу частину дня їх продовжують навчати думати й поводитись у вузьких рамках секулярної гуманістичної системи поглядів. Аль-Фарукі описував результати як карикатуру сучасної, розвинутої моделі світу, яка говорить про те, що за два століття секулярної освіти мусульманський світ не породив жодного учбового закладу чи покоління вчених, що б відповідали майстерності й креативності Заходу. «Не існує

справжнього пошуку знань без духу і західний дух – це саме те, що не може й не повинно копіюватись. Воно сформоване своїм власним баченням життя й дійсності».

Західна система освіти й система, побудована за типом медресе, продовжують співіснувати не лише в мусульманських країнах, а й там, де мусульмани перебувають у меншості. Дивно, молодих людей навчають одному набору цінностей та ідей у школі й іншому – на позашкільних чи вечірніх програмах чи в недільних школах! Найбільш прогресивні улама в повноцінних медресе, стурбовані тим, що сучасні знання важливі для успіху в світі, перейняли ту саму суперечливу комбінацію секулярних знань і їхніх традиційних текстів і цінностей. Хоча вони говорять про інтеграцію, здається, цей термін включає лише те, що «секулярні» й «релігійні» предмети вивчаються в одній установі. Складається враження, що існує суперечлива й особлива дихотомія, яка відокремлює ісламські знання від «сучасних» знань. Ця суперечливість існує навіть у багатьох ісламських школах, де частина програми ґрунтується на планах, текстах і філософських поглядах нерелігійного світу, а інша – на протилежній точці зору. Ім, який ми прагнемо привити нашим дітям, має бути не комбінацією двох діаметрально протилежних поглядів на життя, а єдиним поглядом на істину. Освіта, що ґрунтується на запам'ятовуванні фактів, пасивно отриманих від авторитетного вчителя та текстів, не підготує молодь до ісламського життя. Разом з інформацією, яка виходить з того, що Бог не існує, посилює дисонанс – найбільш несправедливий тягар, який ми кладемо на плечі нашого молодого покоління, яке змушене вибирати між тим, що вони бачать як два суперечливих погляди на життя. Істина від Бога і ми не можемо ізолювати будь-яку її частину від Його мети й абсолютна ціль нашого існування полягає в покірності, поклонінні, дії та справедливості.

Існуюча система освіти установилась близько сто років тому й давно потребує «перезавантаження». Розвиваючи індустріальне суспільство, система освіти сама по собі стала подібною на фабрику, кінцевим продуктом якої є учні, які просто відтворюють факти й самі зрештою стануть гвинтиками в машині, яка є більш широким індустріальним комплексом.

Анн Аль-Мослімані є доктором наук у сфері ботаніки, автором ісламських книжок і наукових статей. Вона є педагогом на пенсії та засновником Ісламської школи Сіетла (США), директором якої вона була більше сорока років. Спадком цього є бездуховна «функціональна» система освіти, яка не може розвинути в учнях навички, необхідні для реагування на сучасні та майбутні виклики та задоволення їхніх очікувань. Ця невдача невідворотно відобразиться на суспільстві та людстві. Суспільство уже давно пережило індустріальну революцію та перейшло в еру глобалізації, де всі знання людства є у вільному доступі в інтернеті. Це ера, коли люди здебільшого краще проінформовані з низки питань.

Потрібна більш ефективна цілісна філософія освіти, яка дає повне духовне значення всього, що вивчає дитина. Вона повинна навчати дітей духовності, моралі та цінностям, соціальної відповідальності, самодисципліни й самовизначенню, впевненості в собі й самостійності, амбіційності й натхненню з міркуванням і почуттям вдячності.

Міжнародний Інститут
Ісламської Думки